

Košice, od 01.12.1969 do 31.07.1970 vykonával zamestnanie v Ústave na výkon väzby Prešov, od 01.08.1970 do 30.11.1974 Autobrzdy Jablonec, n. p. Prešov, od 01.12.1974 do 30.06.2003 doba služobného pomeru, od 01.07.2003 do 31.03.2008 nezamestnaný - neevidovaný, od 01.07.2003 poberá výsluhový dôchodok, od 01.04.2008 do 31.12.2008 PL Profi, s .r. o. Orlov a od 01.01.2009 nezamestnaný - neevidovaný. Žiadosť o priznanie starobného dôchodku súčasne obsahuje poznámku pokračovanie štúdia Vihorlat, n.p. Snina denná od 01.08.1964 do 13.08.1965, výučný list zo dňa 13.08.1965 a chýbajúce doklady boli priložené pri predošlej žiadosti o dôchodok. Z rozhodnutia Colného riaditeľstva SR zn. 23163/2003-8904 zo dňa 19.06.2003 vyplýva, že navrhovateľovi bol od 01.07.2003 priznaný výsluhový dôchodok v sume 14.947 Sk mesačne podľa § 38 ods. 1, § 39, § 68 ods. 2 písm. a/ zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že celková doba výkonu štátnej služby podľa § 58 zákona je 31 rokov a 90 dní a pre výšku výsluhového dôchodku je rozhodných 30 rokov.

Krajský súd zistil, že navrhovateľ si už v minulosti uplatnil nárok na starobný dôchodok, ktorý žiadal priznať od 02.12.2010. Odporca rozhodnutím zo dňa 27.12.2013 jeho žiadosť o starobný dôchodok zamietol podľa § 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. s rovnakou právnou argumentáciou ako v napadnutom rozhodnutí.

Navrhovateľ v danom prípade nežiadal o priznanie starobného dôchodku v dôsledku zamestnania v I. kategórii funkcií a preto je podľa krajského súdu argumentácia odporcu v odôvodnení rozhodnutia ustanovením § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a § 21 ods. 1 zákona o sociálnom zabezpečení nenáležitá. Navrhovateľ žiadal priznať starobný dôchodok podľa § 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v spojení s čl. 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 128) uverejnený v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 (ďalej aj len "dohovor"). Dôchodkový vek navrhovateľa je XX rokov, ktorý dovŕšil v roku XXXX. Je síce pravdou, že ustanovenie § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. upravuje, že za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31.12.2003, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Krajský súd sa stotožnil s námietkou navrhovateľa, že oproti poistencom, ktorým vznikol nárok na starobný dôchodok výlučne zo všeobecného systému, je navrhovateľ diskriminovaný. S poukazom na navrhovateľom citované rozsudky NS SR jednoznačne vyplýva, že odporca rozhodol v rozpore s judikatúrou NS SR, ak žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok zamietol, nerešpektujúc aj zákaz diskriminácie a nepostupoval tak, že nevypočítal navrhovateľovi teoretickú výšku dôchodku započítaním celej doby poistenia, vrátane doby poistenia v služobnom pomere a civilných zamestnaní. Od teoretickej výšky dôchodku je potrebné odpočítať sumu výsluhového dôchodku a rozdiel medzi týmito sumami je starobný dôchodok navrhovateľa zo všeobecného systému. Nepostupujúc uvedeným spôsobom je navrhovateľ diskriminovaný oproti poistencom, ktorí sú poistencami iba vo všeobecnom systéme.

Proti rozsudku krajského súdu podal odporca v zákonnej lehote odvolanie navrhujúc, aby odvolací súd zmenil rozsudok krajského súdu tak, že napadnuté rozhodnutie odporcu potvrdí. Citoval ustanovenie § 65 ods. 1, 2 zákona č. 461/2003 Z. z. a uviedol, že nároky poistencov vyplývajúce zo zaradenia doby služby do I. a II. kategórie funkcií sa musia podľa § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. zachovať na nárok a určenie sumy starobného dôchodku vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia, aj keď títo poistenci za dobu služby získali dávky v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia, pretože v sume výsluhového dôchodku neboli zohľadnené. Navrhovateľ vykonával funkciu colníka, ktorá nebola v predchádzajúcich obdobiach zaradená v rezortných zoznamoch v I. ani II. pracovnej kategórii. Navrhovateľ teda nevykonával zamestnanie vo zvýhodnenej pracovnej kategórii a ani dobu služby vo zvýhodnenej kategórii funkcií a teda nie sú splnené podmienky na zníženie dôchodkového veku a preto ani nie je možné posudzovať jeho nárok na starobný dôchodok podľa zovšeobecneného právneho názoru Najvyššieho súdu SR. Za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj doba zamestnania, ktorá je zároveň dobou služby a nebola zaradená do I. alebo II. pracovnej kategórie, ak ju poistenec nezískal v

rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok a nebol mu priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z. Navrhovateľovi už bola zhodnotená na nárok na výsluhový dôchodok priznaný od 01.07.2003 doba služby a vymeriavacie základy za obdobie, kedy vykonával funkciu colníka. Navrhovateľ bol v období od 01.12.1969 do 31.07.1970 v služobnom pomere pracovníka Zboru nápravnej výchovy v Prešove, pričom táto služba bola zaradená do I. kategórie funkcií a táto sa hodnotí ako zamestnanie I. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ zákona č. 100/1988 Zb. Navrhovateľ získal v I. kategórii funkcií menej ako 1 rok a preto nespĺňa podmienky stanovené v § 21 ods. 1 písm. b/ a c/ zákona č. 100/1988 Zb., čo znamená, že navrhovateľovi nevznikol nárok na zníženie dôchodkového veku a z daného dôvodu nemožno dobu služby hodnotiť vo všeobecnom systéme. Navrhovateľ dosiahol dôchodkový vek dovŕšením XX rokov veku, t. j. XX.XX.XXXX a k tomuto dňu získal 12 rokov a 126 dní obdobia dôchodkového poistenia, čiže nezískal potrebnú dobu najmenej 15 rokov dôchodkového poistenia a preto bola jeho žiadosť o starobný dôchodok zamietnutá.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok krajského súdu z dôvodu jeho vecnej správnosti. Dôvody uvedené v odvolaní nepovažoval za opodstatnené. Závery krajského súdu rešpektujú platnú právnu úpravu, judikatúru ako aj dohovor. Navrhovateľ zotrval na tvrdení, že v konaniach sp. zn. 7So/11/2011, 9So/159/2011 a 9So/138/2011 išlo rovnako z hľadiska skutkového o posúdenie nároku na starobný dôchodok u výsluhových dôchodcov, ktorým je priznávaný výsluhový dôchodok podľa rovnakej právnej úpravy. Odporca však odlišne pristupuje k posudzovaniu celkovej doby poistenia a jeho argumentácia § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. je irelevantná, pretože toto ustanovenie otázku celkovej doby poistenia neupravuje. Napokon poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 10So/59/2014 potvrdzujúci ustálenú prax.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 2 S.s.p. odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu odporcu nemožno vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok, pričom navrhovateľ je poberateľom výsluhového dôchodku.

Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Najvyšší súd z obsahu predloženého súdneho a administratívneho spisu zistil skutkový stav tak, ako je podrobne opísaný v rozsudku krajského súdu, pričom krajský súd správne citoval aj ustanovenia právnych predpisov a poukázal na judikatúru najvyššieho súdu, preto skutočností účastníkom známe nebude nadbytočne opakovať a len na doplnenie a zdôraznenie správnosti rozsudku krajského súdu dodáva:

Podľa § 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 555/2007 Z. z. má poistenec nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek.

Navrhovateľ dosiahol dôchodkový vek dovŕšením XX rokov veku (dňa XX.XX.XXXX) a žiadal, aby mu bol starobný dôchodok priznaný podľa § 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v spojení s čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach. Odporca nesprávne založil svoju argumentáciu na tvrdení, že keďže navrhovateľ nezískal dobu služby v I. kategórii funkcií v rozsahu, ktorý by zakladal nárok na zníženie dôchodkového veku, nemožno dobu služby hodnotiť vo

všeobecnom systéme.

Pre správne posúdenie vecí však nie je podstatné, či a akú dobu navrhovateľ získal v I. alebo II. pracovnej kategórii (kategórii funkcií).

Z rozhodnutia Colného riaditeľstva SR zn. 23163/2003-8904 zo dňa 19.06.2003 vyplýva, že navrhovateľovi bol od 01.07.2003 priznaný výsluhový dôchodok podľa § 38 ods. 1, § 39, § 68 ods. 2 písm. a/ zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že celková doba výkonu štátnej služby podľa § 58 zákona je 31 rokov a 90 dní a pre výšku výsluhového dôchodku je rozhodných 30 rokov.

Z právnych úprav týkajúcich sa sociálneho poistenia alebo zabezpečenia rôznych skupín poistencov jednoznačne vyplýva, že všeobecný systém sociálneho poistenia a osobitný systém sociálneho poistenia (zabezpečenia príslušníkov ozbrojených zborov) sú založené na základe hodnotenia dôb poistenia (zamestnania) pre dávky dôchodkového poistenia.

Kým zákon č. 461/2003 Z. z. upravuje nároky poistencov zo všeobecného systému sociálneho poistenia a jeho cieľom je zabezpečiť, aby doby poistenia boli poistencovi pre vznik nároku na dávky podmienené dosiahnutím veku alebo v dôsledku jeho nepriaznivého zdravotného stavu boli riadne zohľadnené, osobitné právne úpravy používané v osobitnom systéme sociálneho poistenia obsahujú len úpravu, ktorá zabezpečuje užší okruh dávok dôchodkového poistenia a zohľadňuje ako dobu poistenia iba dobu výkonu služby (prípadne náhradnú dobu výkonu služby). Osobitný systém poistenia príslušníkov ozbrojených zborov neobsahuje úpravu starobných dôchodkov, sirotských a vdovských dôchodkov, ktoré by zohľadňovali dobu ich poistenia v celom rozsahu, a to aj v civilnom zamestnaní, ale obsahuje len úpravu výsluhových dôchodkov, sirotských výsluhových dôchodkov, vdovských výsluhových dôchodkov a invalidných výsluhových dôchodkov, ktoré sú založené len na hodnotení doby služby poistenca a vôbec nehodnotí dobu poistenia, ktorú poistenci získali vo všeobecnom systéme. V dôsledku tejto skutočnosti sú poistenci osobitného systému sociálneho zabezpečenia vylúčení z pôsobnosti zákona č. 461/2003 Z. z. len v rozsahu zodpovedajúcom dobe poistenia v osobitnom systéme (s výnimkou prípadov podľa § 60 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z.), ale nie v časti upravujúcej nárok na starobný, predčasný starobný, invalidný, sirotský, vdovský alebo vdovecký dôchodok.

V dôsledku súbežného uplatňovania týchto systémov by tak nesprávnym a výlučne gramatickým výkladom zákona dochádzalo k diskriminácii poistencov osobitného systému, lebo odporca by im niektoré doby poistenia nehodnotil vôbec, alebo by im ich hodnotenie odsúval a menil podmienky alebo odnímal výhody poskytované poistencom v osobitnom systéme sociálneho poistenia.

Takýto postup, pri ktorom sa nehodnotia príslušníkom ozbrojených zborov v čase vzniku nároku na výsluhovú dávku všetky doby poistenia, však právna úprava, pri ktorej došlo k odčleneniu dôchodkového zabezpečenia príslušníkov ozbrojených zborov do osobitného systému, nemala za cieľ. Svedčí o tom aj znenie § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. upravujúce zachovanie nárokov vyplývajúcich zo zaradenia zamestnaní do zvýhodnených pracovných kategórií.

Podľa čl. 39 Ústavy Slovenskej republiky, občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe.

Primeraným je také hmotné zabezpečenie, ktoré zodpovedá celej dĺžke poistenia bez ohľadu na to, či poistenie bolo získané v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia (ktorý sa vyčlenil zo všeobecného systému dôchodkového poistenia) alebo iba vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia.

V zmysle konštantnej judikatúry Najvyššieho súdu SR (napr. rozsudok sp. zn. 7So/138/2011 zo dňa 15.08.2012, uverejnený pod č. 83 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 6/2013) priznanie výsluhového dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z. z. nevylučuje, aby obdobie výkonu služby profesionálneho vojaka (policajta a vojaka prípravnej služby) bolo považované za obdobie dôchodkového

poistenia podľa zákona č. 461/2003 Z. z., ktoré je významné pre zistenie výšky dôchodku.

Pojmom „policajt“ sa v zmysle § 1 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z. z. označuje aj colník.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na právny názor vyslovený v rozsudku sp. zn. 9So/176/2015 zo dňa 27.09.2017, v ktorom najvyšší súd konštatoval, že: „Pri určení výšky starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho zabezpečenia (poistenia) je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby, ktoré boli zhodnotené na účely výsluhového dôchodku a v nich dosiahnuté hrubé zárobky. Až po takomto stanovení výšky starobného dôchodku možno sumu starobného dôchodku krátiť v pomernej časti zodpovedajúcej zhodnotenej dobe služby, najviac však o sumu výsluhového príspevku, považovaného za výsluhový dôchodok. Ustálená je prax aj pri stanovení starobného dôchodku, kde je potrebné aplikovať ustanovenia čl. 19 a 33 ods. 2 Dohovoru č. 128, a teda je nutné pri stanovení výšky starobného dôchodku sumu starobného dôchodku krátiť o sumu príspevku za službu, považovaného za výsluhový dôchodok.“

Len výkladom relevantných predpisov spôsobom, ktorý najvyšší súd považuje za konformný s Ústavou Slovenskej republiky, najvyšší súd vo viacerých svojich rozhodnutiach judikoval, že výsluhový dôchodok má od dovŕšenia dôchodkového veku podľa zákona o sociálnom poistení charakter dávky v starobe, ktorú má na mysli čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128.

Súčasne je potrebné skonštatovať, že napriek už ustálenej judikatúre najvyššieho súdu ohľadom nároku poberateľov výsluhového dôchodku na starobný dôchodok zákonodarca doteraz v súlade s čl. 33 ods. 2 dohovoru legislatívne neupravil osobitný spôsob výpočtu a krátenia starobného dôchodku. Pri absencii takej úpravy (rovnako ako pri pretrvávajúcej absencii zohľadnenia doterajšej judikatúry zákonnou úpravou nároku poberateľov výsluhových dôchodkov na zohľadnenie obdobia služby zakladajúcej nárok na výsluhový dôchodok aj na účely nároku a výšku starobného dôchodku) je potom úlohou súdu vysporiadať sa s touto „dierou v zákone“ tak, aby bolo zachované ústavou garantované právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe.

Daná judikatúra Najvyššieho súdu SR nie je viazaná len na prípady, kedy policajti a vojaci získali zamestnanie (dobu služby) v I., II. kategórii funkcií v rozsahu odôvodňujúcom zníženie dôchodkového veku. Výplýva z nej vo všeobecnosti nárok poberateľa výsluhového dôchodku aj na starobný dôchodok zo všeobecného systému sociálneho poistenia a jeho krátenie v zmysle čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 aj od dovŕšenia dôchodkového veku podľa § 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správny.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 246c ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby v sume 64,53 eur podľa § 11 ods. 4, § 13a ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. (podanie vyjadrenia k odvolaniu zo dňa 23.07.2015) a k tomu 1x režijný paušál 8,39 eur, čo spolu s príslušnou DPH predstavuje sumu 87,50 eur. Priznanú náhradu je odporca povinný zaplatiť právnenému zástupcovi navrhovateľa podľa § 149 ods. 1 O.s.p. do tridsiatich dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.